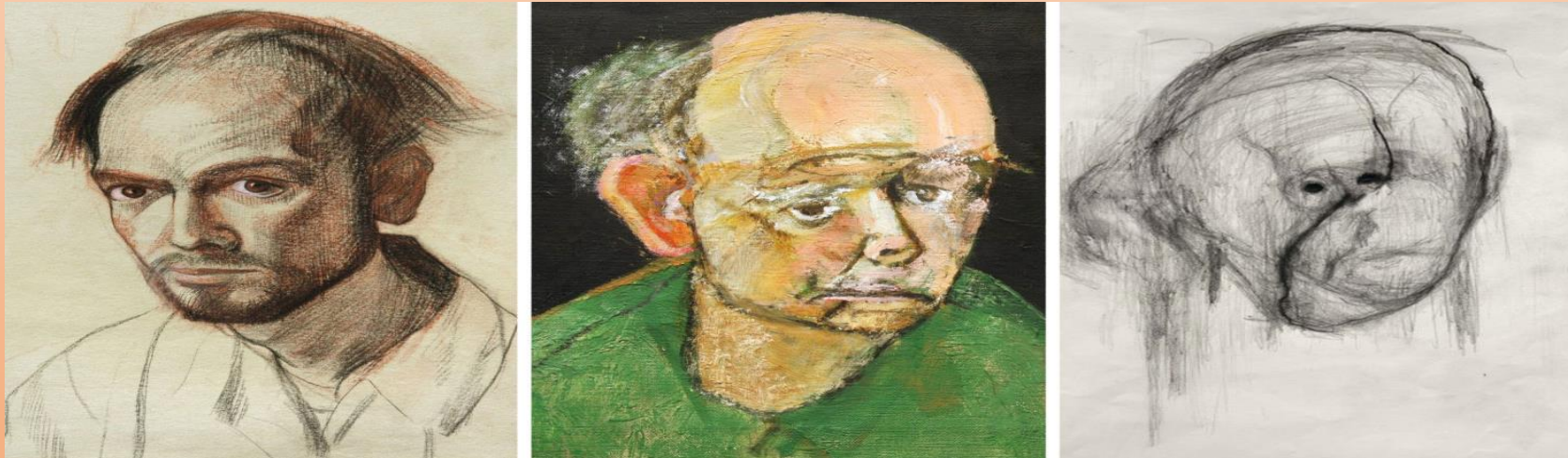

ΑΝΤΙΨΥΧΩΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΟΥ DELIRIUM: ΕΝΔΕΙΚΝΥΝΤΑΙ;

Μάρκος Νικόλας

Ειδικευόμενος Ψυχιατρικής, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δαφνί», Αθήνα

Παρασχάκης Αντώνης

Συντονιστής Διευθυντής Ψυχιατρικής, Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής «Δαφνί», Αθήνα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

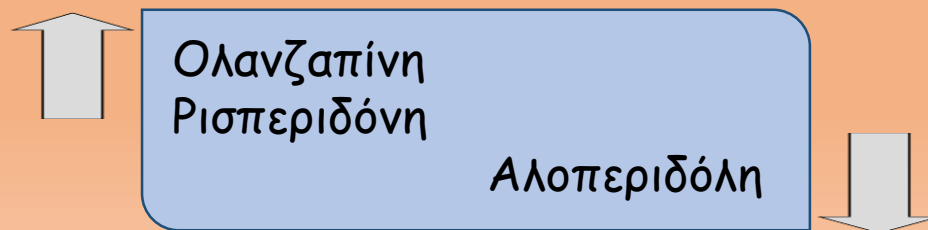
- Το delirium -διαταραχή επιπέδου συνείδησης και προσοχής, ταχείας ανάπτυξης και κυμαινόμενης πορείας- αποτελεί συχνότατη επιπλοκή της σοβαρής σωματικής νοσηρότητας με ποσοστά που προσεγγίζουν το **84%**, αναλόγως της πάθησης (λ.χ. χειρουργεία ορθοπαιδικά, καρδιάς, κοιλίας), του πλαισίου (λ.χ. ΜΕΘ), της ηλικίας (ηλικιωμένοι) και της μεθοδολογίας διάγνωσης
- Σχετίζεται με χειρότερες εκβάσεις και εμμένουσα γνωστική δυσλειτουργία
- **30-40%** των μετεγχειρητικών delirium θεωρείται πως μπορεί να προληφθεί. Στην προσπάθεια αυτή τα αντιψυχωτικά (ΑΨ) γνωρίζουν ευρεία χρήση, με αμφιλεγόμενη όμως αποτελεσματικότητα

ΜΕΘΟΔΟΣ

- Συνοψίσαμε συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα-αναλύσεις της τελευταίας 5ετίας (PubMed)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Τα περισσότερα δεδομένα διαθέτει η **αλοπεριδόλη**
- Στην πλειοψηφία των μελετών η χορήγησή της **δεν φαίνεται να υπερείχε ουσιαστικά της εικονικής θεραπείας** στην πρόληψη του delirium [RR=0,90 95%CI=0,69-1,71]
- Δεν φαίνεται να ελαττώνει επίσης τη διάρκειά του, τη διάρκεια του μηχανικού αερισμού, την παραμονή σε ΜΕΘ, τις ημέρες νοσηλείας ή τη θνητότητα
- Οι χαμηλές δόσεις (έως 1,5mg/H) θεωρούνται λιγότερο αποτελεσματικές από τις υψηλότερες (≥ 5 mg/H)
- **Ρισπεριδόνη** (1mg στην αφύπνιση από το χειρουργείο ή 0,5mg ανά 12ωρο μετά το χειρουργείο) και **ολανζαπίνη** (5mg πριν και μετά το χειρουργείο) καταγράφουν **ενθαρρυντικά αποτελέσματα στην πρόληψη**, όμως όχι στις έτερες παραμέτρους [RR=0,42 95%CI=0,19-0,62 και RR=0,44 95%CI=0,30-0,65 αντίστοιχα]
- Τα ΑΨ σχετίζονται με **σπάνιες καρδιολογικές** (λ.χ. αρρυθμίες) ή **νευρολογικές** (λ.χ. εξωπυραμιδικές) **παρενέργειες** ένεκα βραχείας χορήγησης και χαμηλών δόσεων
- Ο μικρός αριθμός μελετών, η ετερογένεια του τύπου των χειρουργικών επεμβάσεων, των δόσεων και μεθόδων χορήγησης των ΑΨ, καθώς και η ταυτόχρονη χρήση υπναγωγών--μη φαρμακευτικών μεθόδων πρόληψης (λ.χ. υγιεινή ύπνου, πρόωρη κινητοποίηση) δυσχεραίνουν ωστόσο την αποσαφήνιση του ρόλου τους

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Τα προσώρας δεδομένα δεν «ενθαρρύνουν» την προφυλακτική χορήγηση ΑΨ για την πρόληψη του μετεγχειρητικού delirium
- Η αλοπεριδόλη δεν δείχνει να διαφοροποιείται ουσιωδώς από την εικονική θεραπεία
- Για τις ρισπεριδόνη και ολανζαπίνη τα, καίτοι ενθαρρυντικά, προκαταρκτικά στοιχεία βασίζονται σε ελάχιστες μελέτες και χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης

ΠΗΓΕΣ

1. Chen Z, Chen R et al. (2020). Efficacy and safety of haloperidol for delirium prevention in adult patients: an updated meta-analysis with trial sequential analysis of randomized controlled trials. *J Clin Anesth* 61, 109623
2. Herling SF, Greve IE et al. (2018). Interventions for preventing intensive care unit delirium in adults. *Cochrane Database Syst Rev* 11, CD009783.
3. Kim MS, Rhim HC et al. (2020). Comparative efficacy and acceptability of pharmacological interventions for the treatment and prevention of delirium: a systematic review and network meta-analysis. *J Psychiatr Res* 125, 164-76
4. Li X, Wang Y et al. (2021). Effects of perioperative interventions for preventing postoperative delirium. *Medicine (Baltimore)* 100, e26662
5. Liu Y, Li XJ et al. (2019). Pharmacological prevention of postoperative delirium: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Evid Based Complement Alternat Medicine* 9607129
6. Marra A, Vargas M et al. (2021). Haloperidol for preventing delirium in ICU patients: a systematic review and meta-analysis. *Eur Rev Med Pharmacol Sci* 25, 1582-91
7. Oh E, Needham DM et al. (2019). Antipsychotics for prevention delirium in hospitalized adults. *Ann Intern Med* 171, 485-95
8. Park SK, Lim T et al. (2021). Comparative effectiveness of pharmacological interventions to prevent postoperative delirium: a network meta-analysis. *Scientific Reports* 11, 11922
9. Shen YZ, Peng K et al. (2018). Effects of haloperidol on delirium in adult patients: a systematic review and meta-analysis. *Med Princ Pract* 27, 250-9
10. Wu YC, Tseng PT et al. (2019). Association of delirium response and safety of pharmacological interventions for the management and prevention of delirium. *JAMA Psychiatry* 76, 526-35

Οι συγγραφείς δηλώνουν ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων